

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Octauum Incitamentum, valor & efficacia huius Sacrificij. Cap. VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

pile. Potest hoc dictum de Ethnicorum sacrificiis intelligi, sed de sacrificio Eucharistiae nequaquam, quia etiam improbi Sacerdotis sacrificio iniretelle, Deo placet, & hominibus vtile est, quia Ecclesiae nomine Deo acceptae sacrificat.

Quorundam verò Ethnicorum tanta erat, et si fallax, persuasio de puritate & probitate sacerdotum suorum, vt non putauerint illos esse improbos.

Hinc Hierocles explicando versus primum Pythagorae scripsit: Mens ex diuino spiritu ducta, & sufficienter firmata, adiungitur Deo. Simile enim ad eius simile accedere necesse est. Quamobrem solus Sacerdos sapiens appellatur. Solus enim est Dei amator. Solus Deo preces effundere nouit. Solus Deum honorare scit, qui dignitatem non confundit, quique in primis hostiam seipsum producens, propriam animam, quasi quoddam simulacrum edificat. Templum quoque constituit, cum eius mentem & intellectum ita parat, vt diuinam lucem facile recipere possit. Nam quid ex rebus materialibus quae in medio sunt, asserere poteris, quod acceptum aut Deo proprium simulacrum, aut donum gratum esse queat, quod rationali & puro animo accipere necesse est? vt scilicet sit, donum Deo gratum. Vt enim ipsi iidem viri dicunt, non nisi mandatis animi, locum aptum & proprium in terris Deus non habet. Cui sententia Pythius Apollo concordat, dicens: Pius hominibus gaudeo tantum, quantum celo.

Non mirum est sacrificium Eucharistiae ad hos fines institutum esse; siquidem & antiqua, quae erant figura huius, etsi modo longè diuerso & imperfecto, ad hos quodque fines à Deo instituta erant, vt patet ex scriptura in libro Leuitici à cap. 1. ad 8. Vide Riberam libr. 4. de templo cap. 1. & seqq. & S. Thomam 1. 2. q. 102. & Cornelium, in Leuiticum, & Lotinum ac Boreferiam.

Natus, vt ait S. Thomas 2. q. 102. a. 3. ad 8. in veteri lege, Triplex erat sacrificiorum genus: quoddam erat, quod totum comburebatur: & hoc dicebatur Holocaustum, quasi totum incensum: huiusmodi enim sacrificium offerebatur Deo specialiter ad reuerentiam maiestatis ipsius, & amorem bonitatis eius, & conueniebat perfectionis status in impletione consiliorum, & ideo totum comburetur (pelle tamen animalis relicta Sacerdoti Leuit. 7. 3.) vt sicut totum animal resolutum in vaporem, sursum ascendebat, ita etiam significaretur totum hominem, & omnia quae ipsius sunt, Dei dominio esse subiecta, & ei esse offerenda.

Aliud autem erat sacrificium pro peccato, quod offerebatur Deo ex necessitate remissionis peccati, & conueniebat status penitentium in satisfactionem peccatorum: quod dividebatur in duas partes. Nam vna pars eius comburebatur: altera verò cedebat in usum sacerdotum, ad significandum quoddam expiatio peccatorum, fit à Deo per ministerium Sacerdotum: nisi quando offerebatur sacrificium pro peccato populi, vel specialiter pro peccato sacerdotis, tunc enim totum comburebatur:

non enim debebant, in usum sacerdotum venire ea, quae pro peccato eorum offerebantur, vt nihil peccati in eis remaneret: & quia hoc non esset satisfactio pro peccato: Si enim cederet in usum eorum, pro quorum peccatis offerebatur, idem esse videretur, ac si non offerretur.

Tertium verò sacrificium vocabatur Hostia pacifica, quae offerebatur Deo, vel pro gratiarum actione, vel pro salute, & prosperitate offerentium ex debito beneficij vel accepti, vel accipiendi. Et conuenit status proficientium, in impletione mandatorum. Et ista dividebantur in tres partes: Nam vna pars incendebatur ad honorem Deitatis, pars cedebat in usum sacerdotum: tertia verò pars in usum offerentium, ad significandum, quoddam salus hominis procedit à Deo, dirigentibus ministris Dei & cooperantibus ipsis hominibus qui saluantur.

CAPVT OCTAVVM.

Octauum Incitamentum est

Valor huius sacrificij admirandus, & efficaciacia, quae ex eo oritur, ad fructus ingentes per illud deriuandos.

Duo sunt in Missa: Primò, sacrificij essentia. Secundò, est communio sacerdotis, requisita tanquam pars integrans ad complementum sacrificij. Vtrumque exigit magnam reuerentiam & deuotionem in sacerdote tum quia tractat rem tam praestanti valore & efficaciacia praeditam, tum vt magis per illam proficit sibi & aliis, tam viuus quam defunctis. Habet autem sacrificium hoc triplicem vim operandi. Primò, vnam independentem à probitate & deuotione sacerdotis, eamque duobus modis. Primò ex opere operato, vt docent communiter Doctores cum S. Thoma 3. p. q. 82. a. 1. & 6. & q. 79. a. 5. Cui veritati Suarez ait, se nullum Catholicum contradicentem inuenire, etsi id tribuat Scoto & Caietano Petrus de Soto, sed immeritò.

Hoc ita intelligendum est: Primò, non quod ex opere operato concurrat ad omnes effectus gratiae à Christi redemptione prouenientes, aut quod sit equale quoad efficaciam, sacrificio crucis, cum per illud non fiat redemptio humani generis, sed solum applicatio redemptionis peccatae per sacrificium crucis. Nam, vt ait Concilium Tridentinum sess. 22. c. 2. Oblationis crucis fructus per hanc (scilicet incrementam) vberrimè percipiuntur. Secundò, non physice sacrificium hoc operatur, sed per modum causae moralis, & infallibilis impetrationis seu potius solutionis immediate ex dignitate & efficaciacia ac thesauro meritum & satisfactionum Christi, inquit Tanner disp. 5. q. 9. n. 83. vt bene ait Coninck. q. 83. a. 1. dub. 7. n. 110. huic operi externo annexo, & pacto inter Christum & Patrem inito, circa operationem nostrae salutis; ideoque eius effectus confertur à Deo ex iustitiâ, ratione

meriti

meriti de condigno Christi, qui suâ institutione & voluntate huic sacrificio annexuit, in certâ proportione merita sua ad certum effectum conferendum ei, pro quo offertur, cui infallibiliter conferatur, nisi ex se ponat obicem. Simili modo quo Sacramentum suscipienti disposito, confert suum effectum independentem, à deuotione ac dignitate Ministri conferentis, per baptismum vel absolutionem aut ordinationem. Et hoc est, operari ex opere operato.

286. Sanè sacrificia vetera independentem ab offerente, ex opere operato purgabant à legali immunditiâ (etsi non à peccatis) Heb. 9. 9. 10. seu 4. 20. 26. 31. & Leu. 5. 10. 16. 18. quibus locis promittitur dimissio peccati: quæ tamen sacrificia, vt ait Apostolus Heb. 9. 13. *inquinatos sanctificabant ad emundationem carnis, sed non poterant iuxta conscientiam perfectum facere seruientem.* vers. 9. Immodò vt ait Heb. 10. 4. 11. *Impossibile erat sanguine taurorum & hircorum auferre peccata.* At, vt idem ait Heb. 9. 14. *Sanguis Christi qui per Spiritum sanctum, semetipsum obtulit immaculatum Deo, emundabit conscientiam nostram ab operibus mortuis.* Et quia idem ille Sanguis est datus in Eucharistiâ, qui est effusus in cruce, Christo teste Matth. 26. 28. *Hic est Sanguis meus, qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum;* idem etiam in hoc sacrificio in cruento auferit peccata, modo infra explicando.

287. Secundus modus, quo hoc sacrificium independentem à dignitate offerentis habet vim impetrandi varia à Deo, iis pro quibus offertur, oritur immediatè ex dignitate personæ Christi & gratiâ, quæ valet apud Deum Patrem, non autem immediatè (vt prior modus) nititur Christi meritis, & præscindit ab omni pacto: ideoque eius effectus confertur ex purâ liberalitate Christi, qui cum in hoc sacrificio sit principalis offerens, habet illud ex Christi institutione singularem vim varia impetrandi à Deo iis, pro quibus offertur, idque præter meritum & dignitatem Sacerdotis offerentis proximè: quia etsi is indignus sit exauditione, tamen Christus, cuius personam gerit, quiq; per eum tanquam per legatum suum offert Deo hoc munus, est dignissimus, qui à Patre exaudiatur, sicut Rex carus Papæ, ob merita in Ecclesiam, exauditur à Papa, etsi petat aliquid per Legatum ex se indignum qui audiatur. Et ideo fortè Christus verbis suis in personâ suâ prolati perfici hoc sacrificium voluit, vt facilis ea impetremus quæ petimus, qui ob nostram indignitatem fuisset passus repellam.

Vnde sequitur, secundum hunc modum, quo sacrificium operatur suum effectum, inquit Connink loco cit. neque esse ex opere operato, neque etiam ex opere operantis: qui non habet suam vim ex dignitate aut deuotione Ministri offerentis, sed ex Christi dignitate. Quare etiam modus operandi quasi medius est, inter vtrum-

que: cum effectus ex opere operato nec augeatur, nec minuat, ratione deuotionis aut dignitatis Ministri, immò nec impeditur eius malitiâ, tamen secundus hic potest auferri vel minui, inquit Connink nu. 121. sicut videmus fieri in rebus humanis. Nam quamuis legatus Regis benè de Ecclesiâ meriti, secundum se indignus sit, tamen ratione dignitatis ipsius Regis, qui per eum petit, facile multa à Pontifice obtinet: facilius tamen eadem atque maiora obtinebit, si ipse per se Põtifici gratus sit, & magnâ instantiâ petat ea, quæ cupit obtinere. Quod maximè locum habet, quando ea quæ petuntur, non tam cedunt in bonum ipsius Regis aut Regni, quam in commodum priuatum Legati aut amicorum ipsius, vt fit in iis quæ communiter petimus in Missa. Quod verum est, nisi sit Legatus iste excommunicatus, præsertim non toleratus ac degradatus, quos cum Ecclesiâ nolit in personâ suâ hoc sacrificium offerre, sicut per eos non orat, ita nec impetrat.

Et quidem effectus sacrificij vt proueniens ex opere operato, si non ponat obicem is pro quo offertur, est infallibilis, & ideo est determinatus ad rem certam, verbi gratiâ, Remissionem alicuius peccati remissis adhuc debita, vel gratiâ alicuius proueniens impetranda. Quia non decet Diuinam prouidentiam, ea dona, quæ alicui operi externo infallibiliter sunt annexa, ita ponere in nostrâ potestate, vt nostri arbitrij sit eligere quæ dona velimus ei hic & nunc esse ita annexa, vt ea infallibiliter impetremus. At effectus huius secundi modi proueniens ex dignitate Christi offerentis in persona Sacerdotis, est omnino in determinatus, & potest esse quæuis res salutis nostræ conducens, quam conamur per hoc sacrificium à Deo impetrare; quamque solet secundum prouidentiam suâ ordinem, hominibus aliquando concedere, non est ita vt prior, infallibilis. Experimur enim sæpè nos non impetrare per hoc sacrificium quod petimus, eò quòd Deus iudicat hic & nunc, non conuenire dare quod petimus. Credibile tamen omnino est, nunquam frustrari nos hoc effectu, quia etsi non concedatur quod petitur, aliquid tamen aliud concedatur, prout Deus iudicat hic & nunc expedire. Hoc enim decet Christi dignitatem, vt non frustratur omnino eius petitio quam hic & nunc offert per sacerdotem.

Et hanc ob causam, hic modus præter priorè fuit necessarius, ne angustus esset huius sacrificij fructus.

Tertius modus, quo hoc sacrificium confert suos effectus est, ex opere operantis, id est, ex bonitate & deuotione offerentis proximè Sacerdotis. Non minùs quam alia bona opera vim habentia merendi, satisfaciendi & impetrandi, vt ex communi Theologorum sententiâ docetur in Catechismo Romano de Missa. Est enim

enim actus perfectissimus virtutis Religionis, ergo habet ista tria, sicut habent alia opera bona iusti rite operantis. Et cum res oblata sit præstantissima, & Deo acceptissima, Deum excitat ad liberalitatem, si bono modo à persona ei non exosa offeratur, dum proprio nomine offertur. Quod si spectetur prout à Christo offertur principaliter, non est hoc sacrificium meritatorium & satisfactorium, cum Christus sit extrastatum merendi & satisfaciendi, est tamen impetratorium ex opere operantis Christi, eo modo, quo alie eius preces extra sacrificium sunt impetratoriæ cum effectu, non semper infallibili, nisi cum eius oratio seu voluntas impetrandi absoluta est, ut fuscè ait Suarez, disp. 79. sect. 2. & Tanner. l. c.

390. Qua in re notandum est, duo à Theologis indicari capita, ex quibus maior fructus acquiritur per sacrificia ex opere operantis: Primum, est bonitas seu conditio & dignitas operantis, ut ita dicam habitualis, quæ oritur ex habitibus gratiæ sanctificantis, & virtutum ei annexarum & præpositarum in sacrificante. Quod enim quis est sanctior, melior, eò plus meretur, cæteris paribus, plus satisficit, plus impetrat & facilius, ac proinde etiam per sacrificium & susceptionem in eo Sacramenti, ut est opus operantis seu offerentis illud, consequitur plures effectus illius. Quod quidem de maiori merito eius qui est melior, cæteris paribus, docet S. Thomas 3. p. q. 1. a. 2. & in 2. d. 29. a. 4. & Victoria, Valentis, Suarez, & Tanner t. 1. disp. 6. q. 6. n. 120. tum quia etiam merita Christi non aliunde habuerunt infinitum valorem, quàm ex infinita dignitate personæ operantis, tum quia cæteris paribus donum subditi magis cari Domino, est magis acceptum, quàm minus cari.

Ideo danda est opera, ut simus valdè Deo chari, & semper magnis passibus crescamus in gratia apud illum, per frequentationem operum heroicorum, & fugam peccatorum, ita enim plus & nobis & aliis proderunt sacrificia nostra.

391. Secundum caput, ad hoc ipsum conducens, est, deuotio actualis & transtiens, cum qua offertur sacrificium, quod enim maior est illa, eò plus prodest sacrificium, vsque ad eò, ut S. Thomas disputans 3. p. q. 79. a. 5. An per hoc Sacramentum, tota pena peccati remittatur, respondeat, non remitti totam ab eo, ut Sacramentum, & ut sacrificium est, sed secundum modum deuotionis & seruioris in eo qui hoc Sacramentum sumit. Quod, inquit, est ex vi sua ut Sacramentum est, directe non fit institutum ad satisfaciendum, sed ad spiritualiter nutriendum per vniuersum ad Christum, & ad membra eius, sicut & nutrimentum vniuersi nutritio, tamen quia hæc vniuersa fit per charitatem, ex cuius seruore aliquis consequitur, non solum remissionem culpæ, sed etiam penæ, inde est quod ex consequenti per quandam concomitantiam ad principalem effectum, homo consequitur remissionem penæ,

non quidem totius, sed secundum modum sue deuotionis & seruioris. In quantum verò est sacrificium, habet vim satisfactiuam, & habet effectum sacrificij in eo qui offert, vel in his pro quibus offertur. Sed in satisfactione magis attenditur actus offerentis, quàm quantitas oblationis. Vnde & Dominus dicit Luc. 21. de vidua, quæ obrulit duo ara quod plus omnibus misit. Quamuis ergo hæc oblatio ex sui quantitate sufficiat ad satisfaciendum pro omni penâ, tamen fit satisfactoria illis pro quibus offertur, vel etiam offerentibus, secundum quantitatem sue deuotionis & non pro totâ penâ. Et ad tertium ait, quod tollatur pars penæ & non tota penæ per Sacramentum, hoc non coningit ex defectu virtutis Christi, sed ex defectu deuotionis humana.

Et a. 7. ad 2. illis qui sunt membra Christi coniuncta huic Sacramento per fidem & charitatem, prodest plus vel minus secundum modum deuotionis eorum.

292. Quod autem S. Thomas dixit de satisfactione, idem sentiendum est de impetratione & merito: quia sicut alia opera bona, à iusto facta, modis debitis & requisitis ad meritum, eò sunt magis meritoria & impetratoria, quò sunt feruentius facta, & habent alias conditiones augentes meritum; ita & hoc sacrificium ac Sacramentum, prout suscipitur feruentius plus impetrat, & magis meretur.

293. Quoniam verò ad augmentum meriti conducit operis boni continuatio (vt docent communiter Doctores citati à Suarior Opus. de reuivisc. merit. disput. 2. sect. 3. n. 42. Henric. de fine hominis c. 20. n. 8. Vasq. 1. 2. disp. 54. c. 3. & 3. p. disp. 220. c. 3. Valent. t. 4. q. 11. pun. 1. post Canum relect. de poenit. par. 5. Tanner 1. 2. disp. 6. q. 6. n. 112. Zumel. q. 114. a. 8. disp. 5. Navar. in Man. c. 6. n. 6. & in Capitul. Consideret. de poenit. dist. 5.) ideo idem in sacro longiusculè protrahendo ad semihoram, longitudo eius conducit ad maiores effectus, tum quia in peccato duratio auget malitiam & grauitatem peccati, ergo & in bono actu eius bonitatem & valorem, tum quia actus continuatus, quamuis secundum suam entitatè æqualem sit indiuisibilis, virtute tamen æquiualeat multis.

CAPVT NONVM.

Nonum Incitamentum

294. Ad excitandum in nobis quàm maximum reuerentiæ & deuotionis affectum, mouere etiam nos debet infinitas valoris sacrificij Missæ ei indita non ex opere operantis sacerdotis, sed ex opere operato: quod et si aliqui negent, tamen alij Authores grauissimi id asserunt, & quidem vt ait idem sentiens Vasquez 1. 2. disp. 230. c. 2. plures, nec minoris auctoritatis, Scholastici, quàm illi: & addit hanc opinionem ferè omnibus recentioribus Theologis placere. Caictanus